

**ΟΔΗΓΟΣ ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΩΝ
ΔΟΜΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΒΙΑΣ
ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ**

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΣΧΕΔΙΟ

ΟΔΗΓΟΣ ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΩΝ ΔΟΜΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΒΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

- 1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ**
- 2. ΑΝΤΙ ΠΡΟΛΟΓΟΥ**
- 3. ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΔΙΚΤΥΟ**
- 4. ΓΙΑΤΙ ΔΙΚΤΥΩΣΗ**
- 5. ΤΑ ΒΑΣΙΚΑ ΓΝΩΡΙΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΖΩΗΣ ΤΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ**
- 6. ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ**
- 7. ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΠΟΥ ΣΥΝΔΕΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΗ ΔΙΚΤΥΩΣΗ**
- 8. ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΕΝΟΣ ΕΘΝΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ**
- 9. ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΕΝΟΣ ΤΟΠΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ**
- 10. ΔΥΝΗΤΙΚΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ**
- 11. ΑΝΤΙ ΕΠΙΛΟΓΟΥ**

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

- 1. ΛΙΣΤΑ ΔΙΚΤΥΩΜΕΝΩΝ ΦΟΡΕΩΝ**
- 2. ΠΡΟΤΥΠΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ**

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το γενικό προγραμματικό πλαίσιο

Η Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων (Γ.Γ.Ι.Φ.), με στόχο την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών (κυρίως ενδοοικογενειακή βία και trafficking) έχει εκπονήσει ένα Ολοκληρωμένο Σχέδιο Δράσης προς όφελος των γυναικών για την καταπολέμηση της βίας σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, το οποίο περιλαμβάνει:

■ Υλοποίηση από τη Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων οριζόντιων παρεμβάσεων εθνικής εμβέλειας, που αποσκοπούν αφενός στο συντονισμό και στην παρακολούθηση της πολιτικής για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών, στη συνεργασία με αρμόδιους φορείς άσκησης πολιτικής, στην ευαισθητοποίηση και ενημέρωση αρμόδιων κρατικών και άλλων φορέων, καθώς και της κοινωνίας γενικότερα, στην επιμόρφωση κρατικών λειτουργών και αφετέρου, στην ανάπτυξη ή/και στην αναβάθμιση υπηρεσιών πολύπλευρης στήριξης των γυναικών (24ωρη λειτουργία της πανελλαδικής τηλεφωνικής γραμμής SOS 15900 υποστήριξης, νομική αρωγή κλπ.) με έμφαση στην πρόληψη και στην καταπολέμηση της βίας σε εθνικό επίπεδο.

■ Ανάπτυξη από τη Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων ενός πανελλαδικού δικτύου Συμβουλευτικών Κέντρων στις έδρες των Περιφερειών για την παροχή υπηρεσιών με στόχο την υποστήριξη των γυναικών - θυμάτων βίας και την ευαισθητοποίηση, την πρόληψη και την αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών σε Περιφερειακό επίπεδο.

■ Ανάπτυξη ενός δικτύου Ξενώνων φιλοξενίας γυναικών θυμάτων βίας, στις έδρες ή/και στις μεγαλύτερες πληθυσμιακά πόλεις των Περιφερειών, για την παροχή υπηρεσιών υποστήριξής τους, που θα συμπληρώνει, θα υποστηρίζει και θα ολοκληρώνει τους στόχους της πολιτικής για την αντιμετώπιση της βίας και την υποστήριξη των γυναικών που υποφέρουν ή απειλούνται από αυτή σε περιφερειακό επίπεδο.

Το Δίκτυο αυτό θα λειτουργήσει πιλοτικά, ως συμπληρωματικό του πανελλαδικού δικτύου Συμβουλευτικών Κέντρων της Γενικής Γραμματείας Ισότητας των Φύλων και των Συμβουλευτικών Κέντρων των Δήμων που θα δημιουργηθούν στο πλαίσιο της παρούσας δράσης.

Το Ολοκληρωμένο Σχέδιο Δράσης, οι βασικές δράσεις του οποίου αναφέρονται ανωτέρω, αποτελεί την επιχειρησιακή αιχμή της πολιτικής της Γενικής Γραμματείας Ισότητας των Φύλων για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και στοχεύει:

■ Στην ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των τοπικών κοινωνιών με στόχο την πρόληψη και την καταπολέμηση όλων των μορφών βίας κατά των γυναικών.

■ Στην ενίσχυση του ρόλου της τοπικής αυτοδιοίκησης σε δράσεις για την πρόληψη και καταπολέμηση όλων των μορφών βίας κατά των γυναικών.

Σημειώνεται ότι ο Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας (Νόμος 3463/2006) προβλέπει ως αρμοδιότητα των Δήμων τη συμβουλευτική στήριξη των θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας και βίας κατά συνοικούντων προσώπων και παράνομης εμπορίας και διακίνησης.

Το ΕΣΠΑ συμβάλλει στην υλοποίηση του παραπάνω Ολοκληρωμένου Σχεδίου Δράσης, μέσω της συγχρηματοδότησης των παρεμβάσεων της Κατηγορίας Πράξης 3.2.3. «Ενίσχυση των δράσεων της τοπικής αυτοδιοίκησης προς όφελος των γυναικών και την καταπολέμηση της βίας» του Ε.Π «Διοικητική Μεταρρύθμιση 2007-2013» στο πλαίσιο των Αξόνων Προτεραιότητας 07, 08, 09 «Ενδυνάμωση των πολιτικών ισότητας σε όλο το εύρος της δημόσιας δράσης» και ειδικότερα του Ειδικού Στόχου 3.2. «Ενίσχυση της θέσης των γυναικών στο δημόσιο και κοινωνικό τομέα» .

Ειδικότερα, υλοποιούνται:

- Οι δράσεις που αναφέρονται στην πράξη «Οριζόντιες παρεμβάσεις εθνικής εμβέλειας»,
- Οι τρεις πράξεις που αφορούν στη δημιουργία δεκατεσσάρων (14) νέων Συμβουλευτικών Κέντρων υποστήριξης γυναικών – θυμάτων βίας της Γενικής Γραμματείας Ισότητας των Φύλων (από ένα στην έδρα κάθε Περιφέρειας της χώρας και στον Πειραιά),
- Οι πέντε πράξεις που αφορούν στη δημιουργία δεκαεννέα (19) Ξενώνων Φιλοξενίας γυναικών θυμάτων βίας και των παιδιών τους από τους Δήμους των Εδρών των Περιφερειών και στη Ρόδο (αντί της Ερμούπολης), έτσι ώστε να καταστεί δυνατή η εφαρμογή της πολιτικής για την αντιμετώπιση της βίας και την υποστήριξη των γυναικών που υποφέρουν ή απειλούνται από αυτή.
- Οι τρεις Πράξεις με τίτλο «Ανάπτυξη δομών και υπηρεσιών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης προς όφελος των γυναικών για την καταπολέμηση της βίας – Δημιουργία Κέντρων Συμβουλευτικής Υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας σε τοπικό επίπεδο» και που αφορούν Στη δημιουργία και λειτουργία **25 Κέντρων Συμβουλευτικής Υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας σε τοπικό επίπεδο** από επιλεγμένους με πληθυσμιακό κριτήριο Δήμους (ΕΛΣΤΑΤ, προσωρινά αποτελέσματα απογραφής πληθυσμού 22/7/2011), σε συνδυασμό με τη διάρθρωση ανά Περιφέρεια και Περιφερειακή Ενότητα, ή τους εποπτευόμενους φορείς αυτών (ΝΠΔΔ, Κοινωφελείς Επιχειρήσεις αυτών) -κατόπιν Προγραμματικής Σύμβασης.

Τέλος, προβλέπεται η συνεργασία των Συμβουλευτικών Κέντρων με φορείς, που δραστηριοποιούνται σε θέματα καταπολέμησης της βίας κατά των γυναικών και παροχής φιλοξενίας και υποστήριξης γυναικών θυμάτων κάθε μορφής βίας, με σκοπό την αξιοποίηση της εμπειρίας και τεχνογνωσίας τους.

Η ΕΕΤΑΑ ως δικαιούχος φορέας με την αρμοδιότητα του «Συντονιστή Δικαιούχου» μεταξύ των δράσεων που έχει αναλάβει είναι και η δημιουργία «Οδηγού Δικτύωσης» όλων των δομών που δραστηριοποιούνται στην αντιμετώπιση και καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών.

Στο πλαίσιο αυτό και αντιλαμβανόμενοι την αναγκαιότητα συνεχούς ανάπτυξης στο όλο και πιο δυναμικό και ανταγωνιστικό περιβάλλον σύνθετων Δικτύων και πολύπλοκων πληροφοριακών συστημάτων, ο παρών οδηγός στοχεύει στη δημιουργία Δικτύου, μέσω του οποίου θα παρέχεται η δυνατότητα επικοινωνίας σε πραγματικό χρόνο για την καλύτερη στήριξη όλων των δομών, και εν συνεχεία, για τη διευκόλυνση και ταυτόχρονη ενίσχυση της ροής λειτουργίας των δομών. Παράλληλα, δε, και μέσω της ανταλλαγής σκέψεων και πληροφοριών που θα αντλούνται από την εμπειρία που θα αποκομισθεί με τη λειτουργία των δομών Υποστήριξης, στοχεύεται και η δημιουργία, αλλά και η ανάδειξη καλών κοινωνικών πρακτικών.

2. ΑΝΤΙ ΠΡΟΛΟΓΟΥ

(M. Oliver, "Customers Rush to Withdraw Money", Guardian, 14 Σεπτεμβρίου 2007)

Ο Τζον Λάβις, ένας εξηνταδυάχρονος Καναδός, πατέρας τεσσάρων παιδιών και παππούς τριών, έπασχε από καρδιακή ανεπάρκεια. Το 1995, η καρδιά του σταμάτησε κατά την διάρκεια μιας επέμβασης τριπλού μπαιμπάς και οι γιατροί τον διατηρούσαν στη ζωή με μια προσωρινή τεχνητή καρδιά.

Για καλή του τύχη, οκτώ ημέρες αργότερα βρέθηκε η καρδιά ενός δότη και έγινε μεταμόσχευση λίγο πριν το μοιραίο.

Η κόρη του θυμάται: « Η οικογένεια μου οφείλει απέραντη ευγνωμοσύνη (ο πατέρας μου) πήρε το πιο μεγάλο δώρο τη ζωή του.»

*Παρακινημένα από αυτή την εμπειρία όλα τα παιδιά του Λάβις γράφτηκαν εθελοντές δωρητές οργάνων, **θεωρώντας ότι αυτή η συμμετρική πράξη** ήταν το λιγότερο που θα μπορούσαν να κάνουν.*

Και τότε το 2007, ο γιος του Λάβις, ο Νταν, σκοτώθηκε σε εργατικό ατύχημα. Οκτώ άνθρωποι κέρδισαν την υγεία τους χάρη στην απόφαση που είχε πάρει να γίνει δωρητής οργάνων. Η γυναίκα που έλαβε την καρδιά του έγραψε στην οικογένεια του Λάβις, ευχαριστώντας τους που της «χάρισαν καινούργια ζωή».

Η καθημερινή αυτή ιστορία, μας δημιουργεί ερωτηματικά όπως: τι θα γινόταν αν όλοι οι άνθρωποι γινόταν δωρητές οργάνων, τι θα γινόταν αν αυτό το δίκτυο, το οποίο διαπνέεται από κοινές πεποιθήσεις, αξίες και στόχους γινόταν ολοένα και μεγαλύτερο, ποιά θα ήταν άραγε η αποτελεσματικότητά του;

3. ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΔΙΚΤΥΟ

«Μόνος σου δεν φτάνεις πουθενά»

Ο όρος «δίκτυο» είναι ένας όρος που χρησιμοποιείται ευρέως σήμερα. Το δίκτυο είναι ένα *οργανωμένο σύστημα ανθρώπων και μέσων στο οποίο εμπλέκονται άτομα, ομάδες, οργανισμοί με στόχο την κοινή, συστηματική αντιμετώπιση και ολοκληρωμένη παρέμβαση σε κάποιο συγκεκριμένο πεδίο*, στην περίπτωση μας, στην αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών και την άρση των επιπτώσεων της.

Στο σύγχρονο κοινωνικό και επαγγελματικό γίνεσθαι η δημιουργία και διατήρηση κατάλληλων επαφών αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση ύπαρξης και ανάπτυξης: *"το μόνος σου δε φτάνεις πουθενά"* αποτελεί φράση που προειδοποιεί, ενημερώνει και ταυτόχρονα αποκαλύπτει μια έντονη αναζήτηση συμπαράστασης και αλληλεγγύης, ή αντίστροφα, την απουσία ενός κατεξοχήν ατομοκεντρικού τρόπου αντίληψης και οργάνωσης της κοινωνικής και επαγγελματικής συμπεριφοράς¹.

Η διασύνδεση των επαγγελματιών των κοινωνικών υποστηρικτικών υπηρεσιών μεταξύ τους, αλλά και με άλλους επαγγελματίες που σχετίζονται με τους εξυπηρετούμενους τους, αλλά και των ιδίων των εξυπηρετούμενων, ενισχύει την μεταξύ τους συνεργασία στην αντιμετώπιση των θεμάτων πάνω στα οποία εργάζονται, αντλώντας αλληλοϋποστήριξη.

Τα κοινωνικά και επαγγελματικά δίκτυα συνδέονται και αναδεικνύουν την έννοια του «κοινωνικού κεφαλαίου» ως στοιχείο πολλαπλασιαστή.

Ο Bourdieu όρισε το κοινωνικό κεφάλαιο ως «το σύνολο των πραγματικών ή συμβολικών πόρων, οι οποίοι συνδέονται με πολλαπλά δίκτυα, που διατηρούνται στο χρόνο και συσχετίζονται με θεσμοθετημένες σχέσεις αμοιβαίας αποδοχής και αναγνώρισης».

Το κοινωνικό κεφάλαιο είναι απαραίτητο για να εκπληρώσει ένα δίκτυο τους σκοπούς του. Το κοινωνικό κεφάλαιο είναι πηγή που διευκολύνει τις κοινωνικές υποθέσεις και πράξεις των ατόμων. Τα δίκτυα των σχέσεων είναι σοβαρές πηγές που παρέχουν στα άτομα το έδαφος για επικοινωνία, συντονισμό και συνεργασία για αλληλοβοήθεια (Coleman, 1988· Putnam, 1995· Ridings, 2006).

Το κοινωνικό κεφάλαιο δημιουργείται δια μέσου της συνδιαλλαγής απόψεων, γνώσεων, αντιλήψεων, οπότε και δεν τίθεται θέμα ιδιοκτησίας.

Ακόμη, προωθεί κουλτούρα συνεργασίας σε συμπεριφορικό επίπεδο με στόχο την ευεξία της ομάδας του δικτύου και εκφράζεται μέσω της εμπιστοσύνης και της αμοιβαιότητας που υπάρχει μεταξύ των συμμετεχόντων του δικτύου (Fukuyama, 1995).

Σύμφωνα με τον Bourdieu, οι κοινωνικές διασυνδέσεις έχουν ευεργετικά αποτελέσματα σε θεμελιώδεις τομείς της ατομικής ζωής, δεδομένου ότι πολλαπλασιάζουν τις ευκαιρίες γνώσης και την πρόσβαση σε αυτήν, μέσω της συναναστροφής με άτομα διαφόρων ειδικοτήτων και της οικειοποίησης του επαγγελματικών τους κεφαλαίου.

Τα άτομα - οι ομάδες - οι οργανισμοί με τη συμμετοχή τους σε δίκτυα, αξιοποιώντας το συμμετέχων «κοινωνικό κεφάλαιο», επενδύουν ουσιαστικά στην ολιστική αντιμετώπιση των θεμάτων στα οποία εργάζονται, ενισχύουν την

¹ Μαρίνα Πετρονάτη, Έρευνα για τα Κοινωνικά Χαρακτηριστικά της Απασχόλησης, Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Αθήνα 1995.

ανάπτυξη μιας αποτελεσματικότερης κουλτούρας για έναν ευρύτερο συντονισμό όλων, βασισμένης σε σχέσεις αμοιβαίας εμπιστοσύνης και συνεργασίας.

4.ΓΙΑΤΙ ΔΙΚΤΥΩΣΗ

«Η Μαρία ήρθε στο Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης Γυναικών Θυμάτων Βίας του Δήμου μας², και ζήτησε να δει την ψυχολόγο του Κέντρου.

Στο ερώτημα πώς απευθύνθηκε στο Κέντρο μας, η Μαρία μας είπε ότι, αφού επικοινωνήσε με τη γραμμή SOS, η οποία την παρέπεμψε αρχικά στο Συμβουλευτικό Κέντρο της Αθήνας (Πολύκεντρο), στη συνέχεια επισκέφθηκε το Πολύκεντρο και μίλησε εκεί με την Κοινωνική Λειτουργό. Η Κοινωνική Λειτουργός την παρέπεμψε στο δικό μας Κέντρο, ευτυχώς για την Μαρία το Πολύκεντρο είχε ενημερωθεί για την έναρξη λειτουργίας μας.

Η Μαρία με την έναρξη της συνεδρίας άρχισε να κλαίει γοερά. Μετά από αρκετή ώρα, διηγήθηκε τα εξής: *«Είμαι 50 ετών και έχω τρία παιδιά, ο σύζυγος μου σχεδόν από την αρχή του γάμου μας με κακοποιούσε σωματικά και ψυχολογικά, αλλά καθημερινά και με απίστευτη λεκτική βία.*

Έκανα λάθος που παρέμεινα σε αυτό το γάμο, αλλά πού να πάω με τρία παιδιά χωρίς καμιά υποστήριξη από κανέναν, και τον στιγματισμό να με κυνηγά.

Σήμερα όμως βρήκα το κουράγιο να ζητήσω βοήθεια θέλω να προστατέψω τα παιδιά μου και ελπίζω να μην αργά.

Η μεσαία μου κόρη, ξέρετε, είναι 17 ετών, παντρεύτηκε στα 16 της και σήμερα έχει και ένα παιδάκι. Ο σύζυγος της την κακοποιεί βάνουσα, με δυνατό ξύλο, αλλά και απομόνωση από όλο το περιβάλλον της. Έχω να τη δω δύο μήνες και να επικοινωνήσω μαζί της. Αισθάνομαι υπεύθυνη, γιατί, αν εγώ είχα φύγει, τώρα το παιδί μου πιθανόν να μην υπέμενε όλα αυτά. Είναι, όμως, ανήλικη και ίσως να μπορώ να παρέμβω, τι λέτε και σεις; Θα με βοηθήσετε να σταθώ στα πόδια μου και να βρω το κουράγιο να αντιμετωπίσω τις δυσκολίες της κόρης μου, αλλά και τον πατέρα της, ο οποίος μου λέει «καλά της κάνει αφού είναι ίδια με σένα»;

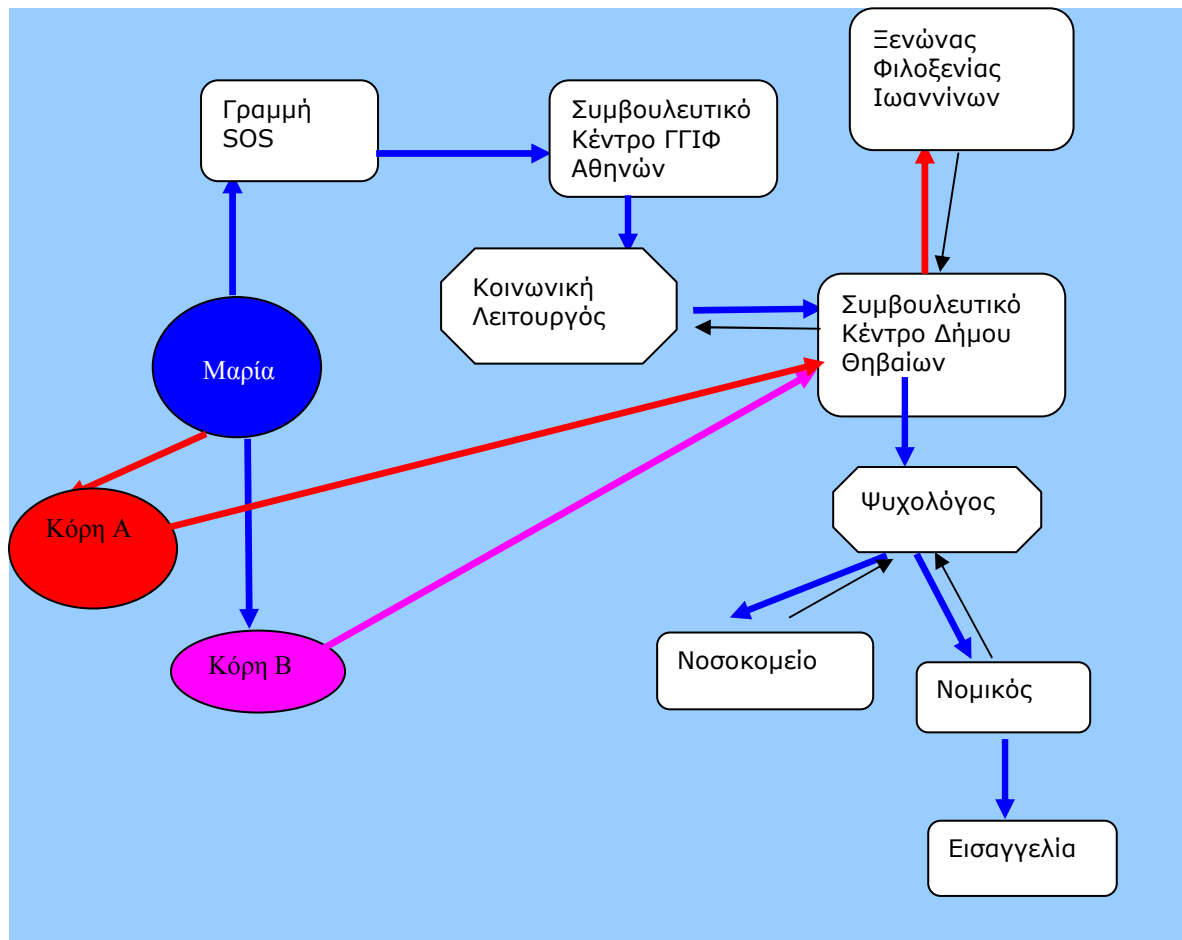
.....

Η Μαρία, εκτός όλων των άλλων, ήταν γεμάτη μώλωπες, έτσι αφού συμφωνήσαμε στο πλάνο εργασίας μας, την παρέπεμψα σε Νομικό από τον Δικηγορικό Σύλλογο και στη συνέχεια στο Νοσοκομείο για να αντιμετωπιστούν οι πιθανές σωματικές βλάβες.

Η Μαρία σήμερα είναι σε διάσταση με τον σύζυγό της και με τη βοήθεια του Εισαγγελέα έχει καταφέρει να είναι τουλάχιστον σε επαφή με την κόρη της.

Συνεχίζει, δε, απρόσκοπτα τις συνεδρίες».

² Το περιστατικό προέρχεται από το Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης του Δήμου Θηβαίων, το όνομα της συμβουλευόμενης είναι φανταστικό.

Όπως παρατηρούμε και στο διάγραμμα, προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι ανάγκες της Μαρίας, χρειάστηκε να εμπλακούν πολλοί και διαφορετικοί φορείς, πολλές και διαφορετικές δομές, πολλές και διαφορετικές ειδικότητες επιστημόνων, και αυτό, στην περίπτωση μας, συνέβη από την στιγμή που το άτομο απευθύνθηκε στον πρώτο σταθμό.

Για να αντιμετωπιστούν ζητήματα και προβλήματα τέτοιου τύπου, έτσι ώστε, αφενός να μπορεί να εξασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα στην ανταπόκριση των σύνθετων αναγκών των εξυπηρετούμενων και να βελτιωθεί η ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών, αφετέρου να διασφαλιστεί η απρόσκοπτη και χωρίς προβλήματα εργασία των υπαλλήλων των φορέων παροχής υπηρεσιών, η δικτύωση κρίνεται, όχι μόνο αναγκαία και απαραίτητη, αλλά πιθανά ο σημαντικότερος δρόμος στην αντιμετώπιση θεμάτων με ολοκληρωμένο τρόπο.

Ένα τέτοιο σύστημα δικτυωμένης παροχής υπηρεσιών αποσκοπεί στο να διασφαλίσει ότι η υπηρεσία θα είναι έτσι οργανωμένη ώστε:

- α) να μπορεί να καλύπτει το ευρύ φάσμα αναγκών των εξυπηρετούμενων,
- β) να συνδυάζει και να συνδέει τις υπηρεσίες που παρέχονται από διαφορετικούς φορείς,
- γ) να εξασφαλίζει την συμπληρωματικότητα της παρεχόμενης υπηρεσίας από το επαγγελματικό δίκτυο και το άτυπο δίκτυο,

- δ) να συνδέει και να συνδυάζει υπηρεσίες στο εσωτερικό των φορέων και τέλος
- ε) να εξασφαλίζει ότι η υπηρεσία αλληλοσυνδέεται με το συγκεκριμένο πλαίσιο εργασίας ή και το συνολικό πλαίσιο του δημοσίου και ιδιωτικού συστήματος παροχής υπηρεσιών.

Είναι προφανές ότι η δικτυωμένη παροχή υπηρεσιών αποτελεί τον συνδετικό ιστό μεταξύ των διαφορετικών μερών των συστημάτων παροχής υπηρεσιών προκειμένου όλοι να συνεργάζονται, ώστε να παρέχουν μια καλά σχεδιασμένη και οργανωμένη σειρά υπηρεσιών και μεθόδων φροντίδας που εστιάζει στην κάλυψη των σύνθετων αναγκών, στην προκειμένη περίπτωση, των γυναικών θυμάτων βίας.

5.ΤΑ ΒΑΣΙΚΑ ΓΝΩΡΙΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΖΩΗΣ ΤΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ

Τα βασικά γνωρίσματα των δικτύων αφορούν κυρίως σε δυο κατηγορίες: η πρώτη αφορά στην πυκνότητα και την εμβέλεια των σχέσεων που εμπεριέχουν τα δίκτυα και η δεύτερη στις αλληλεπιδράσεις των συμμετεχόντων ατόμων και ομάδων. Τα δίκτυα είναι δυνατόν να λειτουργούν ως ανοικτοί ή κλειστοί σχηματισμοί και οι συνδέσεις που υφίστανται να είναι τυχαίες, προσδιορισμένες, ατομικές ή συλλογικές.

Η βαρύτητα και αναγκαιότητα την οποία αποδίδουν οι συμμετέχοντες σε ένα δίκτυο είναι και αυτή που καθορίζει τη συχνότητα επικοινωνίας, καθώς και τη διάρκεια της ζωής του δικτύου.

Σημαντικός παράγοντας για τη δημιουργία δικτύου αποτελεί το περιεχόμενο του και η ανταπόκρισή του στα ενδιαφέροντα και στις ανάγκες των συμμετεχόντων σε αυτό.

Άλλοι παράγοντες οι οποίοι είναι ευνοϊκοί για την ανάπτυξη και διατήρηση της συνοχής ενός δικτύου είναι ο χρόνος που δαπανά το συμμετέχων μέλος σε αυτό, η ενέργεια την οποία καταναλώνει, η κάλυψη των αναγκών του, επαγγελματικών ή προσωπικών, καθώς και η συναισθηματική επαφή μεταξύ των μελών, η οποία συμβάλλει στην δημιουργία ουσιαστικότερων και εγγύτερων σχέσεων.

Στη διάρκεια του χρόνου τα δίκτυα διαμορφώνονται δυναμικά ανάλογα με το περιεχόμενό τους, τους συμμετέχοντες και την κάλυψη των αναγκών των συμμετεχόντων. Όσο αναπτύσσεται η αμοιβαία εμπιστοσύνη και η εκπλήρωση της προσδοκίας για ενίσχυση της επαγγελματικής αλληλεγγύης, τόσο αυξάνεται η διάρκεια και αντοχή των δικτύων.

Η υποστηρικτική φύση των δικτύων³ υπερβαίνει σε σπουδαιότητα τις συνήθεις μορφές βοήθειας που προσφέρονται εντός ενός συγκεκριμένου επαγγελματικού πλαισίου. Στα συμβουλευτικά κέντρα, για παράδειγμα, η δικτύωση λειτουργεί σε πολλαπλά επίπεδα, το δίκτυο αποτελεί ένα ασφαλές πλαίσιο μέσα στο οποίο διαμορφώνονται και επιβιώνουν κοινές αξίες, μειώνεται ο κίνδυνος του «burn out» εργασίας και προωθείται η προσδοκία για συντροφικότητα και συμπαράσταση, ενώ αποσαφηνίζονται επίσης μια σειρά πρακτικών και μέσων, τις οποίες εφαρμόζουν οι επαγγελματίες των συμβουλευτικών κέντρων.

³ Μαρίνα Πετρονότη, Έρευνα για τα Κοινωνικά Χαρακτηριστικά της Απασχόλησης, Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Αθήνα 1995

Στα θεμελιώδη χαρακτηριστικά των δικτύων αναφέρονται η σύνδεση και η ροή – μετάδοση μεταξύ των δεσμών.⁴

Εμείς διαμορφώνουμε τα δίκτυα μας

Μας διαμορφώνουν τα δίκτυα μας

Μας επηρεάζουν οι άλλοι

Μας επηρεάζουν οι φίλοι των άλλων

Το δίκτυο έχει τη δική του ζωή

6. ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ

«Η ισχύς εν τη ενώσει»

«το σύνολο είναι κάτι περισσότερο από το άθροισμα των μερών του»

Από πολύ παλιά είναι ευρέως γνωστό ότι η ικανότητα, αλλά και η ανάγκη των ανθρώπων να δημιουργούν κοινωνικές συνδέσεις και διασυνδέσεις είναι θεμελιώδης στην ανθρώπινη φύση. Αυτές οι κοινωνικές συνδέσεις εμπεριέχουν τόσο υποσχέσεις όσο και κινδύνους. Σε αυτή την ενότητα θα ασχοληθούμε με τις υποσχέσεις των δικτύων.

Υιοθετώντας μια συστημική προσέγγιση μπορούμε να πούμε ότι ένα δίκτυο δεν είναι το άθροισμα των ατόμων που το αποτελούν. Αποτελεί μια ξεχωριστή οντότητα που ξεπερνά τις ατομικές δυνατότητες, γνώσεις και ικανότητες. Ή όπως πολύ εύγλωττα έχει ειπωθεί «..ένα δίκτυο είναι ένα είδος υπεροργανισμού...μια αποικία μυρμηγκιών αποτελεί το πρότυπο ενός υπεροργανισμού, με ιδιότητες που δεν διαθέτουν τα ίδια τα μυρμηγκία, αλλά προκύπτουν από τις αλληλεπιδράσεις και τη συνεργασία μεταξύ τους....». Ενεργώντας συλλογικά δίνεται η δυνατότητα στα άτομα που συμμετέχουν σε ένα δίκτυο να κάνουν κάτι που, ως άτομα, αδυνατούν να πράξουν.

Σημαντικό στοιχείο σε αυτή τη θεώρηση είναι η έννοια της αλληλεπίδρασης μεταξύ των ατόμων που εντάσσονται σε ένα ήδη υπάρχον ή δημιουργούν ένα νέο δίκτυο. Αυτή η αλληλεπίδραση έχει μη στατικό χαρακτήρα, γεγονός που προσδίδει στο δίκτυο ένα από τα σημαντικότερα πλεονεκτήματά του, τη δυναμική. Έτσι, ένα δίκτυο δεν είναι ποτέ κάτι στατικό και αμετάβλητο, διαρκώς εξελίσσεται, αναπτύσσεται και αλλάζει. Νέοι άνθρωποι μπαίνουν στο δίκτυο, άλλοι φεύγουν, άλλοι αλλάζουν ρόλο. Ωστόσο, για να είναι αποτελεσματικό, θα πρέπει κάθε στιγμή να διατηρεί τα χαρακτηριστικά εκείνα που επιτρέπουν τη συνεχή λειτουργία του.

Τα οφέλη που προκύπτουν από τη λειτουργία του αποτελούν, παράλληλα, και τις αναγκαίες προϋποθέσεις τόσο για την διατήρησή του όσο και για την ισχυροποίηση του ρόλου και του έργου του.

Ας δούμε τώρα, πιο αναλυτικά, τις ωφέλειες που μπορούν να προκύψουν από τη συγκρότηση και την «εύρυθμη» λειτουργία ενός δικτύου επαγγελματιών κοινωνικών υποστηρικτικών υπηρεσιών για την αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών.

⁴ Nicholas A. Christakis, MD, PhD, και James H. Fowler, PhD, Συνδεδεμένοι, εκδόσεις κάτοπτρο, 2010

■ Διαμόρφωση κοινής αντίληψης, αξιών, αίσθημα του ανήκειν

Μια από τις μεγαλύτερες ωφέλειες από την ύπαρξη ενός δικτύου αποτελεί η διαμόρφωση ενός πλαισίου συμφωνίας σε ιδεολογικό επίπεδο ως προς τις κοινά αποδεκτές αξίες και τους κοινούς στόχους, το οποίο σε μια κυκλική ροή επιτρέπει την ενίσχυση της συνοχής του και την περαιτέρω ανάπτυξη και ισχυροποίηση του δικτύου. Αυτή η συμφωνία μπορεί να προφυλάξει τους επαγγελματίες από κακοτοπιές

■ Εμπλοκή όλων των ενδιαφερομένων - Σύνδεση με κοινότητα

Ενώ μια ατομική προσπάθεια για ενεργοποίηση και εμπλοκή όλων των ενδιαφερομένων για την αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών έχει, παρά την καλή διάθεση του κάθε επαγγελματία, εκ των πραγμάτων, πολύ περιορισμένο χαρακτήρα, ένα δίκτυο μπορεί να μεγεθύνει τα αποτελέσματα αυτής της προσπάθειας με πολύ λιγότερο ατομικό κόπο.

■ Ανάπτυξη κατάλληλης κουλτούρας για συντονισμό

Η ανάγκη για συντονισμό είναι μια ανάγκη που αναγνωρίζεται από όλους, είτε πρόκειται για πιο απλά έργα είτε για περισσότερο σύνθετα, στην υλοποίηση των οποίων εμπλέκονται πολλοί άνθρωποι. Όμως, από την απλή αναγνώριση της ανάγκης για συντονισμό έως τον συντονισμό υπάρχει αρκετός δρόμος που διαμεσολαβείται από την καλλιέργεια κατάλληλης κουλτούρας που θα επιτρέψει τον συντονισμό.

■ Συντονισμός επαγγελματιών, διασύνδεση υπηρεσιών, ενίσχυση της επαγγελματικής αλληλεγγύης και συνοχής

Η λειτουργία του δικτύου υπηρεσιών και επαγγελματιών για την αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών αποτρέπει την αλληλοεπικάλυψη στην παροχή υπηρεσιών μέσα από την συντονισμένη δράση όλων των μελών του. Αυτή η διασύνδεση ενισχύει το αίσθημα συνοχής και αλληλεγγύης. Όσο μεγαλύτερη είναι η αμοιβαία εμπιστοσύνη και οι προσδοκίες για ενίσχυση της επαγγελματικής αλληλεγγύης, προσδοκίες που μπορεί να βασίζονται τόσο στις βιωμένες παρελθοντικές εμπειρίες, αλλά και στην αξιολόγηση παραγόντων που αναμένεται να ισχύσουν στο μέλλον, τόσο αυξάνεται η πυκνότητα και η αντοχή των αναπτυσσόμενων δικτύων.

Εκτός, όμως, από τα παραπάνω η δικτύωση μπορεί να διευκολύνει τους επαγγελματίες στο έργο τους και την καθημερινή πρακτική τους μέσα από:

■ Αξιοποίηση και ανταλλαγή τεχνογνωσίας, καλών πρακτικών

Κάθε εργαζόμενος κουβαλά την προσωπική του επαγγελματική ιστορία που περιλαμβάνει ένα σύνολο γνώσεων, δεξιοτήτων, πρακτικών. Όλες αυτές οι γνώσεις, που κάποιες φορές μπορεί να θεωρούνται δεδομένες ή γνωστές μπορεί να αποδειχθούν πολύτιμα εργαλεία είτε για νέους επαγγελματίες είτε για επαγγελματίες με διαφορετική εξειδίκευση και επαγγελματική κουλτούρα.

■ Αναγνώριση και αντιμετώπιση κινδύνων, δυσκολιών

Ακόμη, η δυνατότητα συζήτησης και ανταλλαγής πληροφοριών (με σεβασμό πάντα στα προσωπικά δεδομένα) μπορεί να προσφέρει στα μέλη του δικτύου τη δυνατότητα να εντοπίσουν γεγονότα και καταστάσεις που μπορεί να κρύβουν μια δυσκολία ή ακόμη και επικινδυνότητα, ενώ μέσα από τη συζήτηση μπορούν να

αναδυθούν περισσότερες εναλλακτικές και διαφορετικές προσεγγίσεις, περισσότερο κατάλληλες για τις συγκεκριμένες περιστάσεις.

■ Άμβλυνση συγκρούσεων

Όπως σε κάθε επαγγελματικό χώρο ή και ομάδα, μπορεί ανά διαστήματα να προκύπτουν συγκρούσεις μεταξύ των στελεχών ή και των διαφορετικών φορέων, που, στη μικροκλίμακα, να οδηγούν σε πόλωση και στη δημιουργία δυσάρεστου κλίματος. Ένα δίκτυο, ακριβώς λόγω μακροκλίμακας, μπορεί να δημιουργήσει έναν ασφαλή χώρο για την αποκλιμάκωση των συγκρούσεων και την αποφόρτιση των μελών του.

Ενώ, παράλληλα, μπορεί να ανοίξει νέους δρόμους

- Διεύρυνση πεδίου δραστηριοτήτων
- Σχεδιασμός κοινών δράσεων

Ένα υποστηρικτικό δίκτυο μπορεί να έχει θετική επίδραση και σε ατομικό επίπεδο προσφέροντας ανακούφιση από το φόρτο εργασίας, συμβάλλοντας στην επιπλέον κινητοποίηση- ενεργοποίηση των μελών του, ενισχύοντας την αποδοτικότητά του. Ακόμα, λειτουργεί συμπληρωματικά στην επίσημη εκπαίδευση και κατάρτιση των στελεχών αντιμετωπίζοντας αποτελεσματικά τα όποια κενά στην εκπαίδευσή τους.

Κλείνοντας με τις υποσχέσεις των δικτύων είναι σημαντικό να εστιάσουμε και σε κάποια εξαιρετικής σημασίας:

- Τη διαμόρφωση ενός δημοκρατικού πλαισίου διαλόγου και λήψης αποφάσεων.

Είναι εξαιρετικά σημαντικό να τονιστεί ότι ο συμμετοχικός χαρακτήρας αυτού του δικτύου διαμορφώνει τις προϋποθέσεις εκείνες που θα επιτρέψουν την ανάδειξη δημοκρατικών διαδικασιών στη διαμόρφωση των όρων λειτουργίας, των στόχων και των ορίων του δικτύου.

- Την προώθηση της αρχής της ολοκλήρωσης

Η αρχή της ολοκλήρωσης αναφέρεται στην εμπλοκή όλων των άμεσα ή έμμεσα ενδιαφερομένων σε αυτό το δίκτυο και την καθιέρωση τυπικών ή άτυπων μορφών συνεργασίας και συντονισμού με έμφαση στις εξατομικευμένες ανάγκες της κάθε ωφελούμενης.

- Τη βελτίωση παρεχόμενων υπηρεσιών

Ανώτερος στόχος μέσα από τη δικτύωση και τα οφέλη που προκύπτουν από αυτή, όπως αναλύθηκαν διεξοδικά παραπάνω, είναι η πρόσβαση σε όσο το δυνατόν καλύτερες υπηρεσίες.

- Ισχυροποίηση του ρόλου όλων των Δομών Υποστήριξης ενάντια στη βία και προώθηση του έργου τους.

Κλείνοντας επανερχόμαστε και πάλι στο γνωμικό που αναφέρθηκε στην αρχή αυτού του κεφαλαίου «η ισχύς εν τη ενώσει». Η δημιουργία και απρόσκοπτη λειτουργία του δικτύου με τα πολλαπλασιαστικά του οφέλη στην παροχή άμεσων, κατάλληλων και εξατομικευμένων υπηρεσιών μπορεί να συμβάλει στην

ισχυροποίηση του ρόλου και του έργου των δομών και των επαγγελματιών, τόσο στη συνείδηση των πολιτών και των (δυννητικά) ωφελουμένων, όσο και στην κεντρική διοίκηση και τοπική αυτοδιοίκηση.

7. ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΠΟΥ ΣΥΝΔΕΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΗ ΔΙΚΤΥΩΣΗ

Στο προηγούμενο κεφάλαιο ασχοληθήκαμε με τις υποσχέσεις των δικτύων. Σε αυτό το κεφάλαιο θα αναλύσουμε τους κινδύνους που μπορεί να συνδέονται με τα δίκτυα. Οι κίνδυνοι αυτοί συνδέονται κυρίως:

- Με την κακή λειτουργία του δικτύου.
- Με τον ασφυκτικό περιορισμό της ατομικότητας.
- Με αρνητικά ενδοομαδικά φαινόμενα.

Γενικά μπορούμε να πούμε ότι οι οποιεσδήποτε στρεβλώσεις / παρεκκλίσεις από τους στόχους και τις αρχές λειτουργίας του (π.χ. καταστράτηγηση της δημοκρατικής αρχής) μπορούν, αν όχι να ακυρώσουν εντελώς τον θετικό του αντίκτυπο, τουλάχιστον να επηρεάσουν αρνητικά την επιρροή του.

Φυσικά, ο μεγαλύτερος κίνδυνος είναι το δίκτυο να μην αποκτήσει ποτέ πραγματική ζωή και η σύστασή του να μείνει μόνο σε επίπεδο διακηρύξεων ή να αντιμετωπιστεί ως ένα γραφειοκρατικό διεκπεραιωτικό κομμάτι της εργασίας.

Ποιοι άλλοι κίνδυνοι (μπορεί) να απορρέουν από την ανάπτυξη ενός δικτύου;

- Περιορισμός αυτονομίας

Σε ένα δίκτυο δημιουργούνται νόρμες επαγγελματικής συμπεριφοράς και εργασίας, που ενώ στο πλείστον των περιπτώσεων μπορεί να είναι καθολικά αποδεκτές και να προάγουν το έργο των επαγγελματιών, μπορούν ωστόσο να δράσουν ανασταλτικά στην αυτονομία των επαγγελματιών και στην παραγωγή καινοτόμων ιδεών και ανάπτυξη πρωτοβουλιών. Εάν τα όρια ενός δικτύου είναι πολύ στενά, ελλοχεύει ο κίνδυνος του εγκλεισμού σκέψης και δράσης μέσα σε αυτά. Το εάν ένα δίκτυο μπορεί να υποστηρίξει και να προωθή και την αυτονομία εξαρτάται τόσο από τα όρια και πλαίσιά του όσο και από το πώς οι ίδιοι οι συμμετέχοντες αντιλαμβάνονται και βιώνουν αυτά τα όρια.

- Ανάπτυξη κομφορμιστικών τάσεων

Στενά συνδεδεμένη με τα όσα ειπώθηκαν παραπάνω είναι και η ανάπτυξη κομφορμιστικών τάσεων, δηλαδή τάσεων συμμόρφωσης με τις κυρίαρχες πεποιθήσεις και συμπεριφορές που κυριαρχούν στην ομάδα.

- Δημιουργία υποομάδων (κλικών)

Ένα άλλο φαινόμενο που μπορεί να παρατηρηθεί εντός του δικτύου και να υποσκάψει τη συνοχή του είναι η εμφάνιση υποομάδων. Όπως σε κάθε ομάδα, έτσι και στην ομάδα των συμμετεχόντων στο συγκεκριμένο δίκτυο μπορούν να σχηματιστούν και να παγιωθούν υποομάδες που εάν εμφανίζουν αντιθετικά μεταξύ τους χαρακτηριστικά μπορούν κάτω από ορισμένες συνθήκες να οδηγήσουν σε πόλωση και να ευνοήσουν φαινόμενα ανταγωνισμού αναιρώντας κατ' αυτόν τον τρόπο την θετική επίδραση του δικτύου στην άμβλυνση του ανταγωνισμού.

8. ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΕΝΟΣ ΕΘΝΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ

Πώς δημιουργείται ένα δίκτυο;

Προκειμένου να δημιουργηθεί ένα δίκτυο χρειάζονται οι εξής προϋποθέσεις:

- Ανάληψη πρωτοβουλίας
- Συμφωνία σε κοινούς στόχους
- Ανάγκη επικοινωνίας
- Ανάγκη συνεργασίας
- Συντονισμός δράσεων
- Διασύνδεση

Αναλυτικότερα:

■ Για να δημιουργηθεί ένα δίκτυο, χρειάζεται ένα άτομο ή ένας φορέας ή μια ομάδα ατόμων, οι οποίοι διαπνέονται από κοινά ενδιαφέροντα και στόχους σε ένα συγκεκριμένο θεματικό αντικείμενο, να αναλάβουν οργανωμένα την πρωτοβουλία δημιουργίας του δικτύου.

■ Είναι θεσμικά και ηθικά αναγνωρισμένο από όλους τους φορείς, οι οποίοι ασχολούνται με τα ανθρώπινα δικαιώματα και όχι μόνο, ότι η έμφυλη βία αντιστρατεύεται την αρχή της ισότητας των φύλων με τον πλέον ακραίο τρόπο, παραβιάζει θεμελιώδη δικαιώματα των γυναικών, βλάπτει την ψυχική ισορροπία τους, προσβάλλει την προσωπικότητά τους, οι επιπτώσεις, δε, του φαινομένου αυτού είναι πολλαπλές και αρνητικές σε όλα το φάσμα του κοινωνικού οικονομικού και πολιτισμικού γίγνεσθαι των σημερινών κοινωνιών.

Οι συνέπειες αυτές είναι απαραίτητο να αντιμετωπισθούν με τον αποτελεσματικότερο τρόπο, αφενός δια μέσου της υποστήριξης των γυναικών, οι οποίες υφίστανται βία ή έχουν υποστεί στο παρελθόν, με ολοκληρωμένο τρόπο, της ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των ίδιων των γυναικών και του συνόλου των πολιτών και των φορέων, θεσμικών ή άλλων, για την πρόληψη και καταπολέμηση της έμφυλης βίας, αφετέρου με την προώθηση και υποστήριξη θεσμικών αλλαγών για την καταπολέμηση του φαινομένου της έμφυλης βίας.

■ Για να εξυπηρετηθούν οι διατυπωμένοι στόχοι κρίνεται απαραίτητη η άμεση και αμφίδρομη επικοινωνία των φορέων υποστήριξης των στόχων, των θεσμικών φορέων του Κράτους, της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, των εργαζομένων στους φορείς υποστήριξης, καθώς και της κοινωνίας των πολιτών.

■ Η συνεργασία μεταξύ φορέων και προσώπων οι οποίοι εμπλέκονται με τον οιονδήποτε τρόπο στην ολοκληρωμένη παροχή υπηρεσιών υποστήριξης και ενημέρωσης – ευαισθητοποίησης αποτελεί θεμελιώδη λίθο για την αντιμετώπιση του φαινομένου της έμφυλης βίας.

■ Η επικοινωνία και η συνεργασία των εμπλεκόμενων φορέων και προσώπων στην αντιμετώπιση του φαινομένου της έμφυλης βίας δεν αρκούν, αποτελούν όμως το υπόβαθρο για τον συντονισμό των ενεργειών και δράσεων οι οποίες απαιτούνται.

■ Αρκούν όλα αυτά τα στοιχεία μεμονωμένα για να έχουμε δίκτυο; Αυτά τα στοιχεία είναι ικανά να δημιουργήσουν δίκτυο μόνο όταν ισχύουν σωρευτικά και διασυνδεδεμένα σε φυσική και διαδικτυακή μορφή.

Για να αποκτήσει τη δική του ζωή το δίκτυο, χρειάζεται όλα τα παραπάνω να λειτουργούν σε επίπεδο *διατυπωμένης συμφωνίας*, κοινά αποδεκτής από όλους

τους συμμετέχοντες, ως προς τις αρχές, τους στόχους, τον τρόπο λειτουργίας και συμμετοχής.

Αναφορικά με τις δομές υποστήριξης γυναικών οι οποίες έχουν υποστεί βία ή και κακοποιούνται οι ίδιες ή και τα παιδιά τους, και συγκεκριμένα η Γραμμή SOS, τα Κέντρα Συμβουλευτικής Υποστήριξης της ΓΓΙΦ, τα Κέντρα Συμβουλευτικής Υποστήριξης των Δήμων και οι Ξενώνες Φιλοξενίας, σε οριζόντιο επίπεδο καταρχήν υπάρχουν οι προϋποθέσεις δημιουργίας δικτύου:

■ Υπάρχει η πρωτοβουλία;

Ναι, υπάρχει η πρωτοβουλία από την ΓΓΙΦ διατυπωμένη στο προγραμματικό της πλαίσιο για την υλοποίηση οριζόντιων παρεμβάσεων εθνικής εμβέλειας, που αποσκοπούν αφενός στο συντονισμό και στην παρακολούθηση της πολιτικής για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών, τη συνεργασία με αρμόδιους φορείς άσκησης πολιτικής, την ευαισθητοποίηση και ενημέρωση αρμόδιων κρατικών και άλλων φορέων, καθώς και της κοινωνίας γενικότερα, την επιμόρφωση κρατικών λειτουργών και αφετέρου, στην ανάπτυξη ή/και στην αναβάθμιση υπηρεσιών πολύπλευρης στήριξης των γυναικών (24ωρη λειτουργία της πανελλαδικής τηλεφωνικής γραμμής SOS 15900 υποστήριξης, νομική αρωγή κλπ.) με έμφαση στην πρόληψη και στην καταπολέμηση της βίας σε εθνικό επίπεδο.

■ Υπάρχει συμφωνία σε κοινούς στόχους;

Ναι, υπάρχει συμφωνία σε κοινούς στόχους, οι οποίοι είναι διατυπωμένοι ως εξής:

- Στην ολοκληρωμένη υποστήριξη των γυναικών θυμάτων βίας (κυρίως ενδοοικογενειακή βία και trafficking) και των παιδιών τους.
- Στην ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των τοπικών κοινωνιών με στόχο την πρόληψη και την καταπολέμηση όλων των μορφών βίας κατά των γυναικών.
- Στην ενίσχυση του ρόλου της τοπικής αυτοδιοίκησης σε δράσεις για την πρόληψη και καταπολέμηση όλων των μορφών βίας κατά των γυναικών.

■ Υπάρχει η ανάγκη επικοινωνίας όλων των δομών και των εργαζομένων σε αυτές;

Ναι, υπάρχει η ανάγκη επικοινωνίας λαμβάνοντας υπόψη ότι, προκειμένου οι δομές να παρέχουν όσο το δυνατόν περισσότερο ολοκληρωμένες υπηρεσίες στις εξυπηρετούμενες, είναι αναγκαίο να έχουν τη δυνατότητα παραπομπής της εξυπηρετούμενης στη δομή όπου θα καλυφθούν οι ανάγκες της άμεσα και ολοκληρωμένα.

Παράδειγμα

Δέχεται τηλεφώνημα η γραμμή SOS από γυναίκα, η οποία αναζητά στέγη, γιατί κινδυνεύει η ζωή της. Σε αυτή την περίπτωση η γραμμή χρειάζεται να παραπέμψει την εξυπηρετούμενη σε ξενώνα φιλοξενίας ο οποίος να πληροί τις προϋποθέσεις κάλυψης των αναγκών της, δηλαδή να είναι μακριά από τον τόπο διαμονής της ενδεχομένως και να μπορούν τα παιδιά της να παρακολουθήσουν το σχολείο τους χωρίς να κινδυνεύουν. Για να πραγματοποιήσει αυτό το αίτημα η γραμμή χρειάζεται να γνωρίζει όλους τους ξενώνες φιλοξενίας με όλα τα χαρακτηριστικά τους αφενός και αφετέρου να μπορεί να επικοινωνεί με τους εργαζόμενους σε αυτούς.

■ Υπάρχει η ανάγκη συνεργασίας;

Ναι, υπάρχει η ανάγκη συνεργασίας. Ας επανέλθουμε στο προηγούμενο παράδειγμα. Η/Ο σύμβουλος είναι απαραίτητο να συνεργαστεί με τους εργαζόμενους στον ξενώνα αποστολής της εξυπηρετούμενης, προκειμένου να δώσει τις πρώτες πληροφορίες που αφορούν στα στοιχεία που τον προέτρεψαν να

προβεί στην παραπομπή, αλλά και στη συνέχεια να έχει την ανατροφοδότηση (feed back) για την πορεία και εξέλιξη της εξυπηρετούμενης. Όλα αυτά, για να συμβούν, είναι σαφές ότι το πλαίσιο συνεργασίας χρειάζεται να είναι θεσμοθετημένο και όχι να επαφίεται στην καλή ή μη πρόθεση των εργαζομένων των δομών υποστήριξης.

■ Υπάρχει ανάγκη συντονισμού δράσεων;

Ναι, υπάρχει ανάγκη συντονισμού δράσεων.

Παράδειγμα

Μια γυναίκα θύμα trafficking, χρειάζεται άμεση προστασία και βοήθεια. Προκειμένου να της παρασχεθεί η αναγκαία βοήθεια, απαιτείται να συντονιστούν αρκετά μέλη του δικτύου και όχι μόνο, ώστε η γυναίκα αυτή να προστατευθεί. Η δομή που θα αναλάβει τη παροχή στέγης χρήσιμο θα ήταν, τα στελέχη της να έχουν αυξημένη εμπειρία στην αντιμετώπιση τέτοιων προβλημάτων. Η δομή φιλοξενίας είναι απαραίτητο να είναι πλήρως προστατευμένη από το απόρρητο ως προς το πού εδρεύει. Η σύμβουλος που θα αναλάβει την φιλοξενούμενη, εκτός από την εμπειρία την οποία πρέπει να διαθέτει, θα χρειαστεί να χειριστεί πιθανόν και άλλες επαφές, όπως με την εισαγγελία, αστυνομία, κ.λ.π. Επίσης, το θύμα θα χρειαστεί και νομική βοήθεια, οπότε τα στελέχη θα πρέπει να συνεργαστούν με τους κατάλληλους νομικούς.

Για να συμβούν όλα αυτά, και μάλιστα άμεσα ή και ταυτόχρονα πολλές φορές, απαιτείται συντονισμός δυνάμεων και δράσεων.

■ Υπάρχει ανάγκη διασύνδεσης των μελών του δικτύου;

Από τη φύση του ένα δίκτυο υπάρχει λόγω διασύνδεσης των μελών του. Ένα πολύ χρήσιμο εργαλείο είναι η διαδικτυακή διασύνδεση των μελών με την χρήση των τεχνολογικών δυνατοτήτων που υπάρχουν σήμερα. Ξεπερνώντας τα στενά όρια μιας φυσικής επικοινωνίας, η οποία απαιτεί χρόνο, χρήμα, δυνάμεις, το διαδίκτυο στις μέρες μας διευκολύνει και παρέχει νέους τρόπους επικοινωνίας, συνεργασίας και συμμετοχής ενισχύοντας όχι μόνο την ανταλλαγή εμπειριών και γνώσεων, αλλά και τη συνεργατική και φιλική σχέση. Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται μια νέα μορφή κοινοτήτων, οι διαδικτυακές κοινότητες ή «δυναμικές κοινότητες». Τα μέλη ενός δικτύου αποτελούν μια **κοινότητα** η οποία ορίζεται ως «μια ομάδα ατόμων η οποία αλληλεπιδρά κατά μια διευρυμένη περίοδο χρόνου, που κατά τη διάρκεια αυτού του χρόνου τα άτομα μοιράζονται τη ταυτοποίηση μεταξύ τους και σε κάποιο βαθμό προσπαθούν ενεργά να συσσωρεύσουν αξίες ή γνώση για ένα κοινό σκοπό ή σχετικά με ένα κοινό στόχο (Champion, 2006).

Από τη στιγμή που ένα δίκτυο έχει και **διαδικτυακή μορφή, τα μέλη του αποτελούν μια δυναμική κοινότητα**, η οποία ορίζεται, ως «μια ομάδα τα μέλη της οποίας συνδέονται μεταξύ τους με τα μέσα των τεχνολογιών της πληροφόρησης, τυπικά το internet.

Στο συγκεκριμένο δίκτυο έχει προβλεφθεί και υπάρχει και διαδικτυακή διασύνδεση μέσω βάσης δεδομένων.

Εν προκειμένω λοιπόν, παρατηρούμε ότι έχουμε όλα τα συστατικά μέρη για να δημιουργηθεί το δίκτυο των δομών για την ολοκληρωμένη υποστήριξη των γυναικών θυμάτων βίας εθνικής εμβέλειας, με συντονιστή την Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων.

9. ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΕΝΟΣ ΤΟΠΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ

Όπως είδαμε έχουμε ένα δίκτυο εθνικής εμβέλειας με όλα τα χαρακτηριστικά του. Αρκεί, όμως, το δίκτυο αυτό, ώστε οι παρεχόμενες υπηρεσίες, τόσο στις γυναίκες οι οποίες έχουν υποστεί βία όσο και στην ευαισθητοποίηση και κινητοποίηση των τοπικών κοινοτήτων, να αντιμετωπίζουν με τα μέγιστα δυνατά αποτελέσματα το φαινόμενο της έμφυλης βίας;

Είναι κρίσιμο η κάθε δομή στην τοπική και ευρύτερη κοινότητά της να δημιουργήσει αλυσιδωτό δίκτυο, με φορείς οι οποίοι παρέχουν ευρύτερες υπηρεσίες, όπως νοσοκομεία, αστυνομία, εισαγγελία, εκπαίδευση, ασφαλιστικούς οργανισμούς, κ.λ.π., με φορείς της κοινωνίας των πολιτών όπως Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις και κοινωνικούς και επαγγελματικούς συλλόγους, όπως δικηγορικοί σύλλογοι, σύλλογοι γυναικών, σύλλογοι ατόμων με αναπηρίες, σύλλογοι γονέων και κηδεμόνων κλπ., αλλά ακόμη και με πρόσωπα κλειδιά της κοινότητας.

Δημιουργώντας ένα τέτοιο δίκτυο εξασφαλίζεται η αμεσότητα αντιμετώπισης των θεμάτων που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες που έχουν υποστεί ή υφίστανται βία αλλά κινητοποιείται ταυτόχρονα και μεγάλο μέρος της τοπικής κοινότητας στην αντιμετώπιση του φαινομένου της έμφυλης βίας.

Πώς δημιουργούμε ένα τοπικό δίκτυο;

Ενέργεια 1.

Καταγραφή δυνητικών φορέων για συνεργασία

Προκειμένου να δημιουργήσουμε ένα τοπικό δίκτυο είναι χρήσιμο να καταγράψουμε όλους τους δυνητικούς φορείς με τους οποίους θα ήταν ωφέλιμο να έχουμε σταθερή συνεργασία. Ένας τρόπος οργάνωσης αυτής της καταγραφής ο οποίος προτείνεται είναι ο εξής:

Δημιουργούμε έναν κατάλογο με θεματικές κατηγορίες τις οποίες ορίζουμε σύμφωνα με τις εκτιμώμενες ή δυνητικές ανάγκες του πληθυσμού στόχου, στην περίπτωση μας, γυναίκες οι οποίες έχουν υποστεί βία ή υφίστανται βία.

Προτεινόμενες θεματικές κατηγορίες

Ασφάλεια – Προστασία

- Διευθύνσεις Κοινωνικής Πρόνοιας σε Νομό και Περιφέρεια – Κοινωνικής Μέριμνας των Δήμων
- Συνήγορος του πολίτη
- Αστυνομικές Αρχές
- Εισαγγελίες
- Ιατροδικαστικές Υπηρεσίες
- Δικηγορικοί Σύλλογοι
- Εθελοντικές ομάδες Νομικών

Υγεία

- Νοσοκομεία – Κέντρα Υγείας
- Δημοτικές Υπηρεσίες Υγείας
- Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις που παρέχουν υπηρεσίες υγείας, όπως Γιατροί Χωρίς Σύνορα, Γιατροί του Κόσμου, Ερυθρός Σταυρός κλπ.
- Εθελοντικές ομάδες Γιατρών – Νοσηλευτών

- Εθελοντές Γιατροί – Νοσηλευτές ως άτομα

Εργασία

- ΟΑΕΔ – Κ.Π.Α.
- Γραφεία Απασχόλησης Περιφερειών – Δήμων
- Εμπορικοί Σύλλογοι - Επιμελητήρια
- Επαγγελματικοί Σύλλογοι – Επιμελητήρια
- Ιδιωτικά Γραφεία Απασχόλησης
- Εθνικά και Ευρωπαϊκά Προγράμματα Απασχόλησης
- Βιομηχανίες της Περιοχής
- Εταιρείες της Περιοχής
- Εργοδοτικοί φορείς της περιοχής
- Γραφεία διασύνδεσης Πανεπιστημίων

Εκπαίδευση

- Κέντρα δια βίου μάθησης Περιφερειών – Δήμων
- Διευθύνσεις Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης
- Διευθύνσεις Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης
- Πανεπιστημιακοί Φορείς
- Σχολικές μονάδες
- Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης
- Σχολεία δεύτερης ευκαιρίας
- Σύλλογοι Γονέων και κηδεμόνων

Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις

- Εκκλησία
 - Τοπικά παραρτήματα Ερυθρού Σταυρού
 - Συνήγορος του Πολίτη
 - Κύκλος δικαιωμάτων του Παιδιού
 - Ελληνική Επιτροπή Διεθνούς Αμνηστίας
 - Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες
 - Μεταναστευτικές Οργανώσεις
 - Γιατροί Χωρίς Σύνορα
 - Γιατροί του Κόσμου κλπ
 - Το χαμόγελο του παιδιού
- Και όποιες άλλες οργανώσεις δραστηριοποιούνται στην περιοχή

Σύλλογοι

- Σύλλογοι Γυναικών
- Σύλλογοι Ατόμων με Αναπηρία
- Επαγγελματικοί Σύλλογοι
- Σύλλογοι εκπαιδευτικών
- Πολιτιστικοί σύλλογοι
- Θεματικοί σύλλογοι

Στοιχεία χρήσιμα για την καταγραφή του φορέα προτείνονται:

- Ακριβής ονομασία του φορέα και νομικό καθεστώς π.χ. Δημόσια Υπηρεσία, Ανεξάρτητη Αρχή κλπ.
- Σκοποί του φορέα και παρεχόμενες υπηρεσίες π.χ. Νοσοκομείο παροχές υγείας κλπ.
- Ωράριο λειτουργίας

- Στοιχεία επικοινωνίας: Διεύθυνση, τηλέφωνα, e-mails, Fax, πρόσωπα επαφής.

Ενέργεια 2.

Επικοινωνία με τους δυνητικούς φορείς για συνεργασία

Καταγράψαμε όλους τους φορείς ανά θεματική κατηγορία που δραστηριοποιούνται στην στενή και ευρύτερη περιοχή μας.

Επικοινωνούμε μαζί τους με όποιο τρόπο, είναι περισσότερο άμεσος και πρόσφορος, με στόχο να ενημερώσουμε για τους στόχους και τις δραστηριότητες του Συμβουλευτικού μας Κέντρου ή του Ξενώνα Φιλοξενίας τόσο με προσωπική επαφή όσο και με έντυπο ή άλλο υλικό που διαθέτουμε.

Στη συνέχεια επικοινωνούμε τους λόγους για τους οποίους απευθυνόμαστε στον φορέα τους, ενώ ταυτόχρονα ενημερώνουμε και για το δίκτυο το οποίο δημιουργούμε.

Στις θετικές απαντήσεις που δεχόμαστε από τους φορείς ως προς την πρόθεση συνεργασίας, προχωράμε σε πρωτόκολλο συνεργασίας με τον φορέα.

Ενέργεια 3.

Υπογραφή πρωτοκόλλου συνεργασίας

Το πρωτόκολλο συνεργασίας μας εξασφαλίζει: τους όρους της συνεργασίας, την διάρκεια της συνεργασίας ανεξάρτητα από τα πρόσωπα διοίκησης των φορέων μας, την διάχυση των δράσεων του φορέα μας (Πρότυπο Πρωτοκόλλου συνεργασίας θα βρείτε στο παράρτημα).

Στις πιθανές αρνητικές απαντήσεις που ενδεχομένως να δεχτούμε, επιδιώκουμε να αποκτήσουμε ένα πρόσωπο επαφής ώστε να έχουμε κάποια πρόσβαση αφενός και αφετέρου στις δράσεις ευαισθητοποίησης να υπάρχει κόμβος.

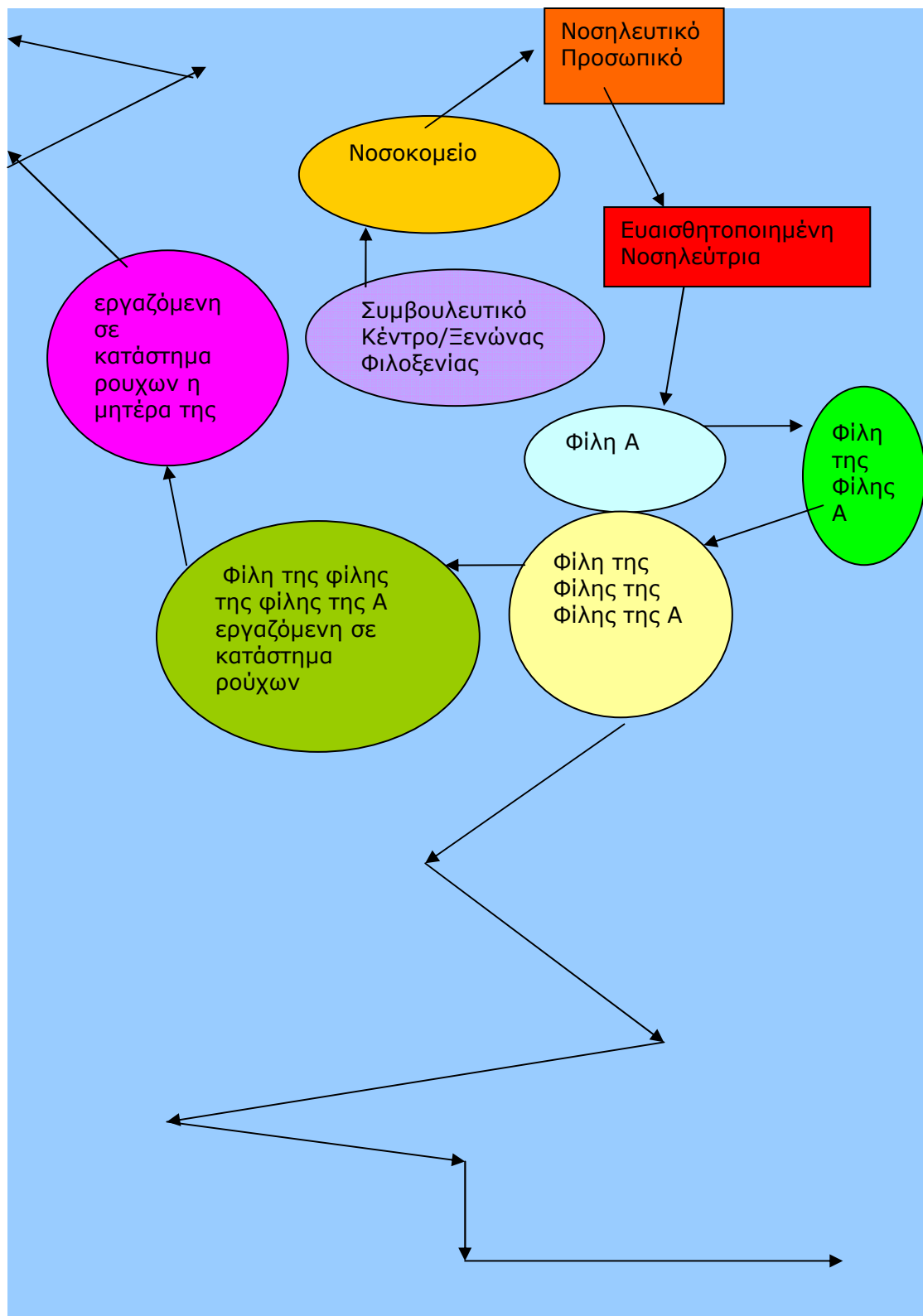
Ενέργεια 4.

Εμπλοκή προσώπων εντός και εκτός δικτύου

Ένας σημαντικός παράγοντας για την δημιουργία του τοπικού μας δικτύου είναι **τα πρόσωπα**, όχι μόνο αυτά τα οποία είναι πρόσωπα κλειδιά σε δυνητικούς συνεργαζόμενους φορείς, αλλά και πρόσωπα τα οποία είναι ευαισθητοποιημένα σε θέματα ισότητας φύλου ή και γενικά επιδεικνύουν μια μεγαλύτερη συμμετοχή στα «κοινά». Ακόμη, πρόσωπα τα οποία ανήκουν στο περιβάλλον μας και κατανοούν τους στόχους των δομών μας ή και πρόσωπα τα οποία έχουν υποστεί βία στο παρελθόν και το αντιμετώπισαν με τον όποιο τρόπο κλπ.

Με αυτόν τον τρόπο η διάχυση των δράσεων, των απόψεων, των γνώσεων, της καινοτομίας τείνουν να εξαπλώνονται μέσω στενών δεσμών και συνδέσεων. Έτσι μπορούμε να επηρεάσουμε ανθρώπους που γνωρίζουμε ή δεν γνωρίζουμε. Σαν το ντόμινο μπορούμε να μεταδώσουμε πληροφορίες ή να επηρεάσουμε συμπεριφορές πράγμα το οποίο μπορεί να πράξει το ίδιο το άτομο σε ένα άλλο άτομο και ούτω καθεξής⁵. Έτσι αποκτούμε ένα δίκτυο αυτής της μορφής:

⁵ Nicholas A. Christakis, MD, PhD, και James H. Fowler, PhD, Συνδεδεμένοι, εκδόσεις κάτοπτρο, 2010

Κρίσιμος παράγοντας επιτυχίας στη δημιουργία ενός τοπικού ή και άλλου δικτύου, είναι η δράση αυτή, να ενταχθεί στο πρόγραμμα λειτουργίας των δομών ως βασική, αλλά και να οριστεί αρμόδιο στέλεχος, το οποίο θα έχει στην ευθύνη του τόσο την δημιουργία όσο και την λειτουργία του δικτύου.

Είναι φανερό ότι δεν αρκεί κανείς απλώς να δημιουργήσει ένα δίκτυο, αλλά χρειάζεται αυτό να μπορέσει να διατηρηθεί στο χρόνο και να αναπτυχθεί λειτουργώντας όσο το δυνατόν πιο υποστηρικτικά στους στόχους και τις δράσεις των δομών.

Ακολουθώντας τους κρίκους: Μαθαίνω-Διατηρώ-Επενδύω-Αναπτύσσω, δημιουργούνται οι κατάλληλες συνθήκες για την ανάπτυξη και διατήρηση του δικτύου.

Βασικοί κανόνες για την ανάπτυξη και διατήρηση του δικτύου:

- Παρακολούθηση (follow up) των επαφών μας, αλλά και τήρηση των υποσχέσεων οι οποίες έχουν δοθεί ή προκύπτει από τη λειτουργία του.
- Συστηματική επικοινωνία και ενημέρωση για όλες τις δράσεις και τα νέα του δικτύου.
- Αδιάλειπτη τροφοδότηση του δικτύου.
- Δημιουργία ομάδων εντός του δικτύου.
- Αξιοποίηση της τεχνολογίας και της πλατφόρμας κοινωνικής δικτύωσης όπως Facebook, Twitter, blogs, κ.λ.π.
- Δημιουργία εκδηλώσεων.

Σημαντικός παράγοντας ανάπτυξης, διατήρησης και επέκτασης του δικτύου αποτελεί η ανάληψη δράσεων ευαισθητοποίησης – ενημέρωσης καθόλη τη διάρκεια ζωής του δικτύου.

Τέτοιες δράσεις ενδεικτικά είναι:

- Ευαισθητοποίηση – ενημέρωση σε ομάδες εκπαιδευτικών, μαθητών, γονέων, ομάδες σε διάφορους χώρους εργασίας όπως νοσοκομεία, ασφαλιστικούς φορείς, επαγγελματικούς φορείς, κ.λ.π.
- Συμμετοχή σε εκδηλώσεις τοπικές των δήμων ή άλλων φορέων.
- Δημιουργία happenings.
- Συμμετοχή σε θεματικές ραδιοφωνικές και τηλεοπτικές εκπομπές.
- Αρθρογραφία.
- Δελτία τύπου.

Με αυτό τον τρόπο το δίκτυο ενισχύει και επεκτείνει τη δυναμική του, δημιουργεί προϋποθέσεις διείσδυσης σε άτομα και χώρους όπου δεν έχει κατορθώσει να επικοινωνήσει, παγιώνει τους υπάρχοντες δεσμούς και αναπτύσσει νέους.

Ταυτόχρονα, ενισχύονται σημαντικά οι δράσεις ευαισθητοποίησης – ενημέρωσης λαμβάνοντας υπόψη ότι το δίκτυο αποτελείται από πρόσωπα τα οποία λειτουργούν ως διακινητές των στόχων και των ιδεών του.

Αυτή η σχέση μεταξύ δικτύου και δράσεων ευαισθητοποίησης – ενημέρωσης λειτουργεί με αμφίδρομο τρόπο ενισχυτικά στην επίτευξη των στόχων του έργου.

10. ΔΥΝΗΤΙΚΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ

Επιδίωξη ενός δικτύου αποτελεί, τα μέλη του, να αποκτούν δεσμούς, να ανταλλάσσουν απόψεις, να διακινούν ιδέες, να αλληλοϋποστηρίζονται επαγγελματικά, να συνδιαμορφώνουν στόχους, να επεκτείνουν τους δεσμούς τους και σε προσωπικό επίπεδο και με αυτό τον τρόπο να αντιλαμβάνονται τον εαυτό τους ως μέλος μιας κοινότητας.

Η αίσθηση «του ανήκειν», της κοινότητας δηλαδή, είναι μοχλός ανάπτυξης, διατήρησης και επέκτασης του δικτύου, είναι όμως και η προϋπόθεση ώστε το δίκτυο να αποκτήσει τη δική του ζωή και δυναμική.

Στόχος του δικτύου για την αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών, προτείνεται να είναι η δημιουργία και λειτουργία μιας δυνητικής κοινότητας.

Τι είναι μια δυνητική κοινότητα;

Ο όρος δυνητική κοινότητα παρουσιάζεται τα τελευταία χρόνια ευρέως, θέλοντας να διαφοροποιηθεί η έννοια της φυσικής κοινότητας από αυτήν των διαδικτυακών κοινοτήτων.

Κατά τον Park, (Park, 2006:451) η δυνητική κοινότητα είναι «*μια συλλογή από άτομα που μοιράζονται κοινά ενδιαφέροντα, ιδέες και συναισθήματα μέσα στο διαδίκτυο ή άλλα δίκτυα συνεργασίας*».

Κατά τον White, (White, 2006:358), ορίζεται ως «*μια ομάδα τα μέλη της οποίας συνδέονται μεταξύ τους με τα μέσα των τεχνολογιών της πληροφόρησης, τυπικά το internet. Συχνά, αυτές οι κοινότητες διαφοροποιούνται από τις χαλαρές ομάδες, έχοντας ένα κοινό σκοπό, καθορισμένη ιδιότητα και αλληλεπίδραση που συνεχίζεται στο χρόνο*». Γίνεται, λοιπόν, αντιληπτό ότι οι δυνητικές κοινότητες είναι κοινότητες οι οποίες λειτουργούν μέσω του διαδικτύου. Φυσικά, η δημιουργία μιας δυνητικής κοινότητας δεν αποκλείει ούτε αποτρέπει τα μέλη της από φυσική συνάντηση

Ο όρος «δυνητική» προσδιορίζεται ως δυνατότητα (δυνητική =εν δυνάμει) να αντιμετωπιστεί η κοινότητα στο διαδίκτυο ως κοινότητα με τα χαρακτηριστικά μιας φυσικής κοινότητας. Κατά συνέπεια, προβάλλεται η κοινωνική διάσταση του όρου κοινότητα διαμεσολαβούμενη από τεχνολογίες πληροφορίας, οι οποίες παρέχουν χωροχρονική ανεξαρτησία, σε αντίθεση με τους όρους «εικονική κοινότητα» (virtual community), «διαμεσολαβημένες από το διαδίκτυο κοινότητες» (internet-mediated communities), οι οποίοι εστιάζουν κυρίως στο μέσο επικοινωνίας.

Πλεονεκτήματα «δυνητικών κοινοτήτων»

Το περιβάλλον στο οποίο λειτουργούν οι δυνητικές κοινότητες, του κυβερνοχώρου και του διαδικτύου, προσφέρει μια σειρά από πλεονεκτήματα στα μέλη τους. Αναλυτικότερα:

- Καθιστά εφικτή τη συμμετοχή μελών από όλο τον κόσμο και ειδικότερα ειδικών και εμπειρογνομόνων σε θέματα ισότητας φύλων, καταπολέμησης της έμφυλης βίας, λειτουργίας Συμβουλευτικών Κέντρων και Ξενώνων Φιλοξενίας.

- Διευκολύνει την ανάδειξη και ανταλλαγή καλών πρακτικών σε «μηδενικό» χρόνο από όλο τον κόσμο.

- Διευρύνει και αυξάνει τη δυνατότητα πρόσβασης στην πληροφορία αλλά και τον σχολιασμό, την αποθήκευση και τον εμπλουτισμό της ίδιας της πληροφορίας.

- Αυξάνει την δυνατότητα κινητοποίησης των μελών με ταχύτερους ρυθμούς.

■ Παρέχει τη δυνατότητα στα μέλη να αναζητήσουν και να βρουν άλλα μέλη με κοινά ενδιαφέροντα και ανησυχίες.

■ Παρέχει τη δυνατότητα για εστιασμένη βοήθεια από μέλος σε μέλος.

■ Προσφέρει τη δυνατότητα σύγχρονης αλλά και ασύγχρονης επικοινωνίας.

■ Με την λειτουργία των δυνητικών κοινοτήτων συχνά αποκτάται και υιοθετείται από τα μέλη «κοινή γλώσσα».

Αψηφώντας τον φυσικό χωροχρόνο και δημιουργώντας έναν ηλεκτρονικό χωροχρόνο οι κοινότητες των ανθρώπων και των επαγγελματιών δημιουργούν συνθήκες ανάπτυξης και αντιμετώπισης θεμάτων που ξεπερνούν τα όρια μιας πόλης, μιας χώρας, μιας ηπείρου.

Στο νέο αυτό χώρο η αλληλεπίδραση των μελών του δικτύου αποκτά διαστάσεις, οι οποίες απέχουν μακριά του στενού χώρου μιας τοπικής κοινότητας.

Δίνεται η δυνατότητα απόκτησης γνώσεων που με άλλο τρόπο θα ήταν δύσκολο να αποκτηθούν και η αξιοποίηση της επαφίεται στο ίδιο το δίκτυο.

11. ΑΝΤΙ ΕΠΙΛΟΓΟΥ

Η πρόταση για ένα ολοκληρωμένο δίκτυο σε επίπεδο οργάνωσης και λειτουργίας των υποστηρικτικών δομών για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών προϋποθέτει την ύπαρξη ενός πλαισίου παροχής «Ολοκληρωμένων Υπηρεσιών» σε ένα σύστημα το οποίο έρχεται να αντιμετωπίσει με αποτελεσματικότερο τρόπο την παροχή υπηρεσιών προς όφελος τόσο των γυναικών θυμάτων βίας και των οικογενειών τους, των επαγγελματιών οι οποίοι είναι στελέχη πρώτης γραμμής όσο και να αυξήσει πολλαπλασιαστικά το όφελος προς την κοινότητα.

Τα αναμενόμενα οφέλη αφορούν: στην εξοικονόμηση ανθρώπινων και οικονομικών πόρων, στη διασφάλιση κοινών ποιοτικών προδιαγραφών για την παροχή υπηρεσιών, στη διευκόλυνση της πρόσβασης στις υπηρεσίες, στην αποτελεσματική επικοινωνία ανάμεσα στους εμπλεκόμενους φορείς και την συστηματική ανάπτυξη των τοπικών κοινωνιών.

Παρά τα πολλαπλά οφέλη που προκύπτουν από το ολοκληρωμένο δίκτυο, ο Goffman αναγνωρίζει τον κίνδυνο που ελλοχεύει από την κατάχρηση στις λειτουργίες δικτύων, ότι πιθανόν ακόμη και αθέλητα να οδηγήσει, σε «απόλυτο θεσμό». Σε ορισμένες περιπτώσεις, το απρόσμενο αποτέλεσμα αυτών των συνεργασιών έγκειται στο γεγονός ότι ούτε ένα τμήμα της ιδιωτικής ζωής του ατόμου δεν ξεφεύγει από το επαγγελματικό βλέμμα. Υπάρχουν συχνά περιπτώσεις στις οποίες η δεοντολογία δεν τηρείται, σχετικά με την ανταλλαγή ανεπίσημων πληροφοριών.

Επιπλέον, σε περίπτωση που δεν υπάρχει διαχωρισμός των ρόλων στις λειτουργίες δικτύων είναι πιθανό να προκύψουν σοβαρές δυσκολίες από τη σύγχυση των ρόλων των μετεχόντων στο δίκτυο, η οποία είναι ιδιαίτερα επιζήμια στην καλή λειτουργία του δικτύου.

Όμως, παρά τους σοβαρούς αυτούς κινδύνους, ένα σωστά οργανωμένο αυτοελεγχόμενο, με καταμερισμό ρόλων και αρμοδιοτήτων δίκτυο ελαχιστοποιεί την πιθανότητα να οδηγηθούμε στον «απόλυτο θεσμό».

Εκκρεμεί βιβλιογραφία

Στέλλα Κατσαβού

Βαλεντίνα Μπέλλου

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΛΙΣΤΑ ΦΟΡΕΩΝ

1. ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ ΓΓΙΦ
2. ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ ΔΗΜΩΝ
3. ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΑ ΞΕΝΩΝΕΣ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ ΔΗΜΩΝ (ΧΩΡΙΣ ΣΤΟΙΧΕΙΑ)
4. ΓΡΑΜΜΗ SOS
5. ΕΚΑ

Αυτοί είναι οι προτεινόμενοι φορείς που εμπλέκονται άμεσα

Λογότυπο Δήμου

**Λογότυπο
ΦΟΡΕΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ**
.....

**ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
ΣΕ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΘΥΜΑΤΑ ΕΜΦΥΛΗΣ ΒΙΑΣ
ΜΕΤΑΞΥ**

Του Δήμου

ΚΑΙ

ΤΟΥ

Στην, σήμερα, την 2013 ανάμεσα στα κάτωθι συμβαλλόμενα μέρη:

1. Τον **Δήμο**, ο οποίος εδρεύει στην, επί της οδού, αρ. νομίμως εκπροσωπούμενος/η από τον/την **Δήμαρχο** και
2. Το, που εδρεύει στην, επί της οδού, αρ.,, νομίμως εκπροσωπούμενο από τον/την Πρόεδρο του κ./κα, έγιναν αμοιβαίως αποδεκτά και συμφωνήθηκαν τα ακόλουθα:

I'

Η βία κατά των γυναικών συνιστά την πιο ειδεχθή συστηματική και διαδεδομένη παραβίαση ανθρωπίνων δικαιωμάτων στον κόσμο. Αποτελεί απειλή για όλες τις γυναίκες και εμπόδιο σε κάθε προσπάθεια για ανάπτυξη, ειρήνη και ισότητα των φύλων σε όλες τις κοινωνίες. Το φαινόμενο της βίας κατά των γυναικών έχει πολλές διαστάσεις: Νομική, Ψυχοκοινωνική, Οικονομική, Υγείας, Ανάπτυξης, Ανθρώπινων Δικαιωμάτων και Ισότητας των Φύλων.

Ο Δήμος με χρηματοδότηση του ΕΣΠΑ στο πλαίσιο του «Εθνικού Προγράμματος για την ουσιαστική ισότητα των φύλων 2010-2013» με την Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων υλοποιεί

πρόγραμμα με την δημιουργία και λειτουργία Συμβουλευτικού Κέντρου/Ξενώνα Φιλοξενίας, για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών σε όλες της τις μορφές (ενδοοικογενειακή βία, σεξουαλική παρενόχληση, βιασμός, παράνομη διακίνηση προσώπων). Το ανωτέρω πρόγραμμα εντάσσεται σε ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα δράσης της Γενικής Γραμματείας Ισότητας των Φύλων και περιλαμβάνει ένα δίκτυο δομών για την αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών, όπως την τηλεφωνική γραμμή SOS 15900, τα συμβουλευτικά κέντρα, τους ξενώνες φιλοξενίας για την παροχή υπηρεσιών πληροφόρησης, ψυχοκοινωνικής και νομικής συμβουλευτικής βοήθειας σε γυναίκες που είναι θύματα βίας.

II'

Ο Δήμος και ο , αναγνωρίζοντας από κοινού: α) την αναγκαιότητα ουσιαστικής συμβολής της πολιτείας στην ενίσχυση των γυναικών θυμάτων της έμφυλης βίας, ως προαπαιτούμενο της κοινωνικής συνοχής και της ευημερίας, β) τη σημασία της συνεργασίας των φορέων με τους επαγγελματικούς και κοινωνικούς φορείς στην προσπάθεια καταπολέμησης και εξάλειψης όλων των μορφών της έμφυλης βίας, γ) την αναγκαιότητα της λειτουργίας συμβουλευτικού κέντρου/ ξενώνα φιλοξενίας του Δήμου ως υπηρεσιών πρώτης γραμμής, άμεσης αρωγής προς τις γυναίκες – θύματα έμφυλης βίας, καθώς επίσης και την σημασία υλοποίησης δράσεων πρόληψης και ευαισθητοποίησης για τη έμφυλη βία, όλων των μορφών, συμφωνούν στο κάτωθι παρακάτω πλαίσιο συνεργασίας:

III'

Ο Δήμος και ο , επιβεβαιώνοντας την αμοιβαία πρόθεσή τους να συνεργασθούν εγκαίρως και αποτελεσματικά για την ενίσχυση και επιτυχία του έργου του Δήμου για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών προσέρχονται στην υπογραφή του παρόντος Πρωτοκόλλου Συνεργασίας, με το οποίο συμφωνούν ως ακολούθως:

A) Ο Δήμος

εντάσσει στο έργο με τίτλο: «Δημιουργία και Λειτουργία Κέντρου Συμβουλευτικής Υποστήριξης / Ξενώνα Φιλοξενίας γυναικών θυμάτων βίας σε τοπικό επίπεδο τη συνεργασία με το εξασφαλίζοντας τους αναγκαίους ανθρώπινους πόρους για:

- τη διοργάνωση, σε συνεργασία με το, σεμιναρίων, για την ευαισθητοποίηση και την ενημέρωση των εργαζομένων στο που επιθυμούν να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους στις γυναίκες θύματα βίας.
- Παρέχει κάθε πληροφορία που αφορά στην αντιμετώπιση της έμφυλης βίας μέσω του Δικτύου που διατηρεί συνεργαζόμενων φορέων και προσώπων

Β) Ο :

- συνεργάζεται με το Συμβουλευτικό Κέντρο Γυναικών/Ξενώνα Φιλοξενίας του Δήμου, το/ο οποίο/ος βρίσκεται στην και εξασφαλίζει (ανάλογα με τις υπηρεσίες που παρέχει ο φορέας) βοήθεια.
- Συμμετέχει στο δίκτυο συνεργαζόμενων φορέων και προσώπων του Συμβουλευτικού Κέντρου / Ξενώνα Φιλοξενίας

Τα παραπάνω από κοινού συμφώνησαν και συνυπογράφουν αμφότερα τα συμβαλλόμενα μέρη, σε απόδειξη των οποίων συντάχθηκε το παρόν και υπογράφεται σε δύο πρωτότυπα, έλαβε δε το κάθε συμβαλλόμενο μέρος από ένα:

ΟΝΟΜΑ

ΟΝΟΜΑ

Δήμαρχος

Πρόεδρος/Διευθυντής/ του
.....

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ:

A. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ/ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

Αντικείμενο της συνεργασίας του Δήμου με τονπου συνυπογράφει το πρωτόκολλο συνεργασίας (αναπόσπαστο τμήμα του οποίου αποτελεί το παρόν) είναι η παροχή υπηρεσιών (ανάλογα με τις παρεχόμενες υπηρεσίες) σε γυναίκες θύματα έμφυλης βίας.

Ο σκοπός της συνεργασίας είναι διττός: αφενός, στοχεύει στην καταπολέμηση και εξάλειψη όλων των μορφών έμφυλης βίας που υφίστανται οι γυναίκες ενισχύοντας στην πράξη τη δυνατότητα διευθέτησης ζητημάτων....., αφετέρου, ενθαρρύνει και υποστηρίζει τα μέλη/τους εργαζόμενους στο στην ανάληψη τέτοιων υποθέσεων.

B. ΟΜΑΔΑ ΣΤΟΧΟΣ

Για το σκοπό αυτό, παραπέμπονται από το συμβουλευτικό κέντρο/ξενώνα φιλοξενίας του Δήμου γυναίκες που υφίστανται οποιαδήποτε μορφή έμφυλης βίας π.χ. ενδοοικογενειακή βία, σεξουαλική παρενόχληση, βιασμός, παράνομη διακίνηση και εμπορία γυναικών.

Γ. ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η παροχή υπηρεσιών (ανάλογα με τις παρεχόμενες υπηρεσίες) βοήθειας θα πρέπει να ολοκληρωθεί έως και την 31^η .12.2015.

Έντυπο φορέα

ΑΚΡΙΒΗΣ ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΦΟΡΕΑ								
ΝΟΜΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ								
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ								
ΤΗΛΕΦΩΝΟ / FAX								
E-MAILS								
ΠΡΟΣΩΠΑ ΕΠΑΦΗΣ								
ΩΡΑΡΙΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ								
ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΦΟΡΕΑ								
ΜΕΛΟΣ ΤΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΝΑΙ/ΟΧΙ								
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΩΝ	1^H	2^H	3^H	4^H	5^H	6^H	7^H	8^H
ΘΕΜΑΤΑ ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΩΝ								
ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ								

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

ΣΗΜΑ ΔΗΜΟΥ

Έντυπο προσώπου

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ								
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ								
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ								
ΗΛΙΚΙΑ								
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ								
ΤΗΛΕΦΩΝΟ / FAX								
E-MAILS								
ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ								
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ								
ΜΕΛΟΣ ΤΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΝΑΙ/ΟΧΙ								
ΠΡΟΣΦΕΡΟΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΠ'Ο ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΟ								
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΩΝ	1^Η	2^Η	3^Η	4^Η	5^Η	6^Η	7^Η	8^Η
ΘΕΜΑΤΑ ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΩΝ								
ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ								

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

ΣΗΜΑ ΔΗΜΟΥ

